

Rastres i senyals

24/IX/1977

Les novel·les i les pel·lícules, en castellà, de tema policíac, que entre nosaltres han estat objecte d'un consum molt general i abundant, ens han introduït la paraula «huella», usada generalment en plural, per a designar tant les marques que deixen els dits en els objectes amb els quals s'han posat en contacte, i que serveixen per a la identificació de les persones, com la pista que deixa el pas d'una persona o d'un animal i que permet de seguir-los.

Utilitzada correntment amb la despreocupació pròpia del llenguatge col·loquial, permeable a tota mena d'influències, aquesta paraula no resisteix el més petit intent de reflexió crítica. En cap cas no ens podem permetre, en català, l'ús d'aquesta forma tan declaradament estranya. Com n'hauríem de dir, doncs? Quan hom es vol referir a les marques dels dits generalment es proposa de dir-ne les empremtes digitals, forma, però, que algú considera més aviat detonant i poc viable. I, de fet, no és pas la més adequada. Nosaltres optariem sense vacil·lar per impressions digitals. Encara que impressió sigui un mot de significació més general, el determinatiu digital li confereix aquest valor més específic de què és qüestió. Ens ho confirma, a més, el Diccionari Fabra, d'una manera explícita, a l'article digital. En canvi, empremta, més pròpiament, és la marca que deixaria un dit -o una altra cosa- en un cos tou, com la cera o l'argila. Ara: creiem que per extensió també podria usar-se, si convenia, empremta en el cas que comentem; tal com veiem a la Gran Enciclopèdia.

Quant als senyals deixats pel pas d'un home o d'un animal, no cal trencar-s'hi gaire el cap. Qualsevol caçador o pagès ens ho aclariria aviat: Les petjades o el rastre. Les petjades, naturalment, són les marques o senyals dels peus a la terra. El rastre té un sentit més ampli, que inclou les petjades i qualsevol altre indicatiu: branquillons trencats, terra remoguda, la flaire, etc. Tots dos mots admeten, però, el sentit figurat: Seguia les petjades del seu mestre. De la seva obra, non'ha quedat ni rastre.

ALBERT JANE